

การเปลี่ยนแปลงทางความหมายและการปรับตัวของอักษรจีน
ที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในหมวด 示 (SHÌ) และ 礻 (SHÌ)
SEMANTIC CHANGES AND ADAPTATION OF CHINESE CHARACTERS RELATED TO
WORSHIPPING WITH RADICAL OF 示 (SHÌ) and 礻 (SHÌ)

ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร^{1*}

Phoommarin Phiomlertamorn^{1*}

มหาวิทยาลัยบูรพา, 169 ถนนลงหาดบางแสน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20131¹

Burapha University, 169 Long Had Bangsaen Rd, Saensuk Sub-district, Mueang District, Chonburi Province 20131¹

*Corresponding author E-mail: phoommarin@go.buu.ac.th

(Received: 21 Jan, 2022; Revised: 28 Jun, 2022; Accepted: 28 Jun, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้ในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) โดยการศึกษาเปรียบเทียบอักษรจีนดังกล่าวจากพจนานุกรมฉวเหวินเจียจื่อ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ผลการศึกษาพบว่าอักษรจีนมีการเปลี่ยนแปลงความหมาย โดยมีการปรับความหมายให้สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน ส่วนใหญ่จะมีความหมายที่กว้าง ทางด้านจำนวน มีการยกเลิกตัวอักษรที่มีความหมายที่ไม่ได้ใช้แล้วในสมัยปัจจุบัน และยกเลิกตัวอักษรที่ไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของอักษรจีน เช่น ตัวอักษรที่รูปร่างหรือโครงสร้างซับซ้อนเป็นต้น ขณะเดียวกันยังมีการเกิดขึ้นใหม่ของอักษรจีนบางตัว สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการปรับตัวของอักษรจีนที่มีการพัฒนาไปสู่รูปร่างหรือโครงสร้างที่ง่าย และเพื่อให้สามารถตอบสนองการบันทึกภาษาจีนได้อย่างเพียงพออีกด้วย

คำสำคัญ: อักษรจีน, การเปลี่ยนแปลงทางความหมาย, การปรับตัว, หมวดการเซ่นไหว้

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาจีน ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this research is to study the literal meaning, quantity, and adaptation of Chinese characters with the radical of “示” (shì) and “礻” (shì) related to worshipping. By comparing the objects, “Shuo wen jie zi” (说文解字), “The Contemporary Chinese Dictionary (7th ed.)” (现代汉语词典) and the “Table of General Standard Chinese Characters” (通用规范汉字表), this research will show how Chinese worshipped the change of characters as society progressed and changed in both meaning and quantity. In order to adapt to modern society, the meaning of Chinese worshipped characters have become even more important. Both of the characters with meanings are no longer used in the modern society, and those characters who haven't matched the development and direction of Chinese worship have been eliminated. Such as the complex composition Chinese worship characters. In addition, lately some new Chinese worship characters have appeared in order to adapt to modern society. Such as simplify character pattern and structure, so that there are enough Chinese worship characters to record these.

KEYWORDS: Chinese Characters, Semantic Change, Adaptation, Radical of “Worshipping”

บทนำ

ตัวอักษรจีนคือสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี ดังที่ Wang (1991) ได้กล่าวไว้ว่า “รูปร่างและระบบของตัวอักษรจีนจะสามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี” อักษรจีนมีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และอักษรที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ก็มีจำนวนมากมายเช่นกัน ในยุคที่มนุษย์ยังไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์ในธรรมชาติได้นั้น มนุษย์ต้องถือกำเนิดและใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติ จนกระทั่งตายไป มนุษย์ต้องเผชิญกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติมากมาย เช่น ฝนตก พายุร้อน น้ำท่วม แผ่นดินไหว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่สามารถหาคำตอบได้ หรือแม้กระทั่งดวงดาว ภูเขา ต้นไม้ ก้อนหิน และสัตว์ทั้งหลายล้วนเป็นสิ่งลึกลับสำหรับพวกเขา มนุษย์เชื่อว่าสิ่งรอบตัวเหล่านี้มีวิญญาณสิงสถิตอยู่ ปรากฏการณ์รอบตัวก็เป็นสิ่งที่วิญญาณและสิ่งศักดิ์สิทธิ์บันดาลให้เกิดขึ้น วิญญาณที่สถิตอยู่ตามธรรมชาติ รวมทั้งวิญญาณของผู้ตายสามารถบันดาลทุกข์สุขให้กับมนุษย์ได้ ทำให้มนุษย์ทั้งชาบซึ่งทั้งหวาดกลัวสิ่งเร้นลับเหล่านี้ ดังนั้นมนุษย์จึงได้พยายามทำทุกอย่างเพื่อเอาใจอำนาจเร้นลับ (Zhang and Ma, 2008) เพื่อที่อำนาจเร้นลับเหล่านี้จะได้ไม่กระทำอันตรายใด ๆ อีกทั้งยังช่วยคลี่คลายในสิ่งที่ปรารถนาได้ มนุษย์จึงมีการแสดงออกโดยการเซ็นไหว้ การบวงสรวง เป็นต้น ความเชื่อเหล่านี้กลายเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาจนถึงปัจจุบันนี้ ประเทศจีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน พิธีการเซ็นไหว้ของชาวจีนมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเช่นกัน ชาวจีนให้ความสำคัญกับพิธีเซ็นไหว้เป็นอย่างมาก ดังที่หนังสือจั่วจ้วน (左传) ซึ่งเป็นหนังสือสำคัญที่บันทึกประวัติศาสตร์ยุคก่อนราชวงศ์ฉินของจีน ได้บันทึกไว้ว่า “การเซ็นไหว้และการสงครามถือเป็นกิจการสำคัญของประเทศชาติ” คัมภีร์โจวหลี่ (周礼) ซึ่งเป็นคัมภีร์ที่บันทึกธรรมเนียมปฏิบัติของราชวงศ์โจวได้บันทึกไว้ว่า ธรรมเนียมปฏิบัติที่สำคัญมีทั้งหมด 5 ประการ ได้แก่ ธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้บรรพบุรุษและเทพยดาฟ้าดิน ธรรมเนียมปฏิบัติในการจัดงานศพและการไว้ทุกข์ ธรรมเนียมปฏิบัติในการสงคราม ธรรมเนียมปฏิบัติของราชสำนักในการต้อนรับ

ทูตทั้งหลาย และธรรมเนียมปฏิบัติในการเฉลิมฉลอง โดยที่คัมภีร์โจวหลี่ได้นำเอาธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้จัดไว้เป็นอันดับแรก ต่อมาในคัมภีร์หลี่จี้ (礼记) ซึ่งเป็นคัมภีร์ว่าด้วยธรรมเนียมปฏิบัติที่แต่งขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันตก ได้บันทึกไว้ว่า การปกครองราชVERN นั้น ไม่มีสิ่งใดจะสำคัญไปกว่าธรรมเนียมปฏิบัติ และธรรมเนียมปฏิบัติ (ที่สืบทอดมาแต่ราชวงศ์โจว) นั้น) ไม่มีสิ่งใดสำคัญไปกว่าธรรมเนียมปฏิบัติในการเซ็นไหว้บรรพบุรุษและเทพยดาฟ้าดินแล้ว เห็นได้ว่าการเซ็นไหว้เป็นวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวจีนที่มีมาแต่โบราณ และวัฒนธรรมเหล่านี้ก็ได้สะท้อนผ่านตัวอักษรจีน และเมื่อเวลาผ่านไปธรรมเนียมปฏิบัติเหล่านี้ บางอย่างได้หายไป บางอย่างสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่ออักษรจีน การศึกษาการเปลี่ยนแปลงความหมายและการปรับตัวของอักษร จะทำให้สามารถเข้าใจถึงสภาพสังคม วัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป และยังสามารถคาดเดาทิศทางการพัฒนาของอักษรจีนได้เป็นอย่างดี

จากการศึกษาพบว่าการศึกษาวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ที่เกี่ยวข้องกับอักษรจีนนั้น ส่วนใหญ่มีการศึกษาจากพจนานุกรมชาวเหวินเจียจื้อ ซึ่งเป็นพจนานุกรมที่เขียนขึ้นในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาอักษรในหมวด 示 (shì) ซึ่งส่วนใหญ่มีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของการเซ็นไหว้ เช่น Liu (2018) พบว่าตัวอักษรจีนหมวด 示 (示 shì) ในพจนานุกรมชาวเหวินเจียจื้อสามารถบ่งบอกวัฒนธรรมการเซ็นไหว้หรือการบวงสรวงได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) อักษรที่บ่งบอกถึงสิ่งที่ผู้คนทำการเซ็นไหว้ คนในสมัยโบราณมีความเชื่อว่าจักรวาลประกอบด้วยสวรรค์ พื้นดิน และมนุษย์ สวรรค์เป็นต้นกำเนิดของสรรพสิ่ง รวมทั้งสิ่งมงคลหรือสิ่งอัปมงคลล้วนแต่เกิดจากการบันดาลของสวรรค์ ดังนั้นจึงต้องมีการทำพิธีเซ็นไหว้สวรรค์ เช่น อักษร 神 (shén) คือ เทพเจ้าแห่งสวรรค์ นอกจากนี้ในขณะเดียวกันพจนานุกรมยังได้บันทึกไว้ว่า 祗 (qí) และ 社 (shè) คือ เทพเจ้าแห่งพื้นดิน ในยุคสมัยสังคมเกษตรกรรมคนโบราณก็มีการเซ็นไหว้เทพเจ้าแห่งพื้นดินด้วยเช่นกัน นอกจากนี้คนโบราณยังมีความเชื่อว่าเมื่อมนุษย์ตายไป

จะกลายเป็นวิญญูณที่มีอำนาจในการบันดาลความทุกข์หรือความสุขให้แก่ลูกหลานได้ ดังนั้นจึงได้ทำการเซ่นไหว้บรรพบุรุษด้วย ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祖 (zǔ) ซึ่งมีความหมายถึงศาลบรรพบุรุษ 2) อักษรที่บ่งบอกจุดประสงค์ในการเซ่นไหว้ เช่น เพื่อการขอพรให้ประสบแต่สิ่งมงคล ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祐 (hù) 禧 (xǐ) 禄 (lù) 禔 (sī) 祯 (zhēn) 祥 (xiáng) 祉 (zhǐ) 福 (fú) 祐 (yòu) 祺 (qí) 祈 (qí) 祷 (dǎo) 礼 (lǐ) 祚 (zuò) เป็นต้น และเพื่อให้พ้นจากความหายนะหรือภัยพิบัติ ดังจะเห็นได้จากตัวอักษร 祓 (fú) 禳 (yǎng) 禳 (ráng) 禳 (guì) 禳 (yù) เป็นต้น 3) อักษรที่บ่งบอกถึงวิธีการเซ่นไหว้ ตัวอักษรในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อสามารถแสดงให้เห็นถึงพิธีการเซ่นไหว้บวงสรวงในสมัยโบราณมีทั้งการใช้ไฟเผา การฝังดิน การทำให้จมลงใต้น้ำ ซึ่งก่อนทำพิธีบวงสรวงนั้นต้องมีการชำระล้างกายใจให้สะอาด บริสุทธิ์ ดังเช่นการสื่อความหมายของอักษร 禋 (zhān) เป็นต้น

การศึกษาส่วนใหญ่มีการแบ่งประเภทเป็นสามประเภทข้างต้นเช่นเดียวกับ Liu (2018) และ Lu (2014) เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการแบ่งประเภทที่ละเอียดมากยิ่งขึ้น เช่น Fu และ Yang (2013) ที่นอกจากจะแบ่งเป็นสามประเภทดังกล่าวแล้ว ยังได้มีการเพิ่มเติมอีกสองประเภทคือ อักษรที่บ่งบอกของที่ใช้ในการเซ่นไหว้ อักษรที่บ่งบอกเวลาและสถานที่ในการเซ่นไหว้อีกด้วย Zhang (2013) ได้มีการเพิ่มเติมจากที่ Fu และ Yang ได้แบ่งประเภทไว้คือ ชื่อพิธีเซ่นไหว้ ขั้นตอนการเซ่นไหว้ ผู้ที่ทำพิธีเซ่นไหว้ และความเชื่อในพิธีเซ่นไหว้ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาอีกส่วนหนึ่งที่มีการแบ่งประเภทที่แตกต่างไป เช่น Ji และ Zhang (2017) มีการแบ่งตัวอักษรเป็น 4 ประเภท คือ อักษรที่เป็นคำเรียกเทพเจ้า อักษรที่บ่งบอกถึงประเภทของพิธีเซ่นไหว้ อักษรที่เป็นคำเรียกสถานที่สำหรับทำพิธีเซ่นไหว้ และอักษรที่เกี่ยวกับความเป็นสิริมงคลและอัปมงคล เป็นต้น

นอกจากมีการศึกษาอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อแล้ว ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่ศึกษาจากพจนานุกรมเล่มอื่น ๆ ด้วย เช่น Yu (2009) ทำการศึกษาอักษรในหมวด 示 (shì) ที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ จากพจนานุกรมอักษรกระดูกสัตว์กระดูกเต่า อีกด้วย พบว่าอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ในหมวด

示 (shì) เกิดการเปลี่ยนแปลงด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น 1) การเขียนย่อตัวอักษร ไม่ว่าจะเป็นการลดเส้นขีด การลดส่วนประกอบก็ตาม ล้วนมีจุดประสงค์เพื่อให้ง่ายต่อการเขียนและจดจำอักษรจีน 2) การเขียนแยกตัวอักษรเมื่อภาษาจีนมีการพัฒนาขึ้น ทำให้เกิดคำศัพท์ใหม่ ๆ ขึ้นมามากมาย เพื่อที่ตอบสนองความต้องการของภาษาจีน อักษรจีนจึงได้มีการพัฒนาสร้างตัวอักษรใหม่แยกขึ้นมาจากอักษรตัวเดิม ซึ่งอาจทำได้โดยการเติมส่วนประกอบเข้าไปให้กลายเป็นอักษรใหม่ เช่น 申 (shēn) ที่หมายถึงสายฟ้าแลบ ต่อมาถูกยืมใช้ในความหมายว่าเทพเจ้า ดังนั้นเพื่อให้เกิดความแตกต่างและชัดเจนจึงได้มีการเติมส่วนประกอบ 礻 (shì) ที่แสดงถึงการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับเข้าไป กลายเป็น 神 (shén) หมายความว่าเทพเจ้า และเติมส่วนประกอบ 雨 ที่แสดงถึงภูมิอากาศเข้าไป กลายเป็น 電 (diàn) มีความหมายถึงฟ้าแลบ เป็นต้น 3) การพัฒนาสู่การสื่อถึงเสียงอ่าน พบว่าอักษรที่มีส่วนประกอบที่สามารถสื่อถึงเสียงอ่านได้ในพจนานุกรมอักษรกระดูกสัตว์กระดูกเต่ามีประมาณร้อยละ 20 ต่อมาในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อพบว่าเพิ่มเป็นร้อยละ 80 (Du, 2011) ซึ่งทำให้สามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงของอักษรจีนได้เป็นอย่างดี 4) การทำให้เป็นมาตรฐานมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านการเขียนย่อตัวอักษร การเขียนแยกอักษร และการพัฒนาสู่การสื่อถึงเสียงอ่านนั้น มีผลทำให้เกิดการเขียนอักษรจีนที่แตกต่างกันไป ดังนั้นจึงต้องมีการกำหนดรูปแบบการเขียนอักษรแต่ละตัวให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวัฒนธรรมการเซ่นไหว้ในสมัยโบราณ และมีการศึกษาตัวอักษรในพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อเป็นจำนวนมาก แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงการศึกษาการเปลี่ยนแปลง การปรับตัว รวมถึงอัตราความถี่ในการใช้ตัวอักษรจีนที่สื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้ หรือสิ่งเร้นลับ ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้จึงได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของอักษรจีนที่เกี่ยวกับการเซ่นไหว้ จากพจนานุกรมซัวเหวินเจี่ยจื้อ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表)

พจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ(说文解字) ที่แต่งโดยสวีเซิน(许慎)ในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก (ช่วงปี ค.ศ. 100 – 121) เป็นพจนานุกรมอักษรจีนเล่มแรก ที่มีการอธิบายรูปร่าง เสียง และความหมายของ ตัวอักษรจีนอย่างเป็นระบบ ได้รวบรวมตัวอักษรจีน ทั้งหมด 9,353 ตัว แบ่งเป็น 540 หมวด นับได้ว่าเป็น สารานุกรมวัฒนธรรมจีนสมัยโบราณได้เลยทีเดียว ตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ส่วนใหญ่จะจัด อยู่ในหมวด 示 (shì) มีอักษรจำนวนทั้งหมด 63 ตัว ต่อมาสมัยราชวงศ์ซ่ง ราวปี ค.ศ. 986 สวีเสวี่ยน (徐铉) ได้มีการเพิ่มอักษรที่สวีเซินไม่ได้บันทึกไว้อีก 4 ตัว รวมเป็นทั้งหมด 67 ตัว

พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน(现代汉语词典) เป็นพจนานุกรมที่รวบรวมคำศัพท์ภาษาจีนที่ จัดทำโดยศูนย์การวิจัยภาษาศาสตร์ สถาบันสังคมศาสตร์ แห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการ ใช้ภาษาจีน เริ่มเขียนขึ้นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1958 ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรื่อยมา จนในปัจจุบันนี้เป็นฉบับตีพิมพ์ ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 ในพจนานุกรมฉบับนี้ได้มีการ รวบรวมตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) จำนวน ทั้งหมด 64 ตัวอักษร

ตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ซึ่งประกาศโดยสำนักงาน คณะกรรมการภาษาและอักษรแห่งชาติร่วมกับกระทรวง ศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี ค.ศ. 2013 ตารางอักษรนี้ได้รวบรวมตัวอักษรจีนที่ยังคงใช้ในปัจจุบัน ทั้งหมด 8,105 ตัวอักษร โดยมีการแบ่งระดับการใช้ ได้แก่ อักษรที่ใช้บ่อยมากที่สุดระดับที่ 1 จำนวน 3,500 ตัวอักษร ใช้บ่อยระดับที่ 2 จำนวน 3,000 ตัว และใช้บ่อยระดับที่ 3 จำนวน 1,605 ตัว

เอกสารทั้ง 3 ข้างต้นนี้เป็นเอกสารที่มีความ สำคัญเป็นอย่างมากสำหรับการศึกษาทางด้านภาษาจีน และอักษรจีน การศึกษาปรากฏการณ์และความแตกต่าง ของตัวอักษรจีนในเอกสารดังกล่าวไม่เพียงแต่จะทำให้ เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงด้านตัวอักษรเท่านั้น ยังสามารถ ทำให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคม ได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ โดยการเปรียบเทียบจากพจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ (说文解字) ไปสู่พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และตารางมาตรฐานอักษรจีน ที่ใช้ในปัจจุบัน(通用规范汉字表)

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบ การปรับตัวของตัวอักษร และการบันทึกความหมาย ของตัวอักษรที่อยู่ในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ในพจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ(说文解字) ฉบับ ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1963 ซึ่งในบทความนี้เรียกโดยย่อว่า “พจนานุกรมฉวิเหวิน” และพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 เรียกโดยย่อว่า “พจนานุกรมภาษาจีน” และมีการ ศึกษาระดับความถี่การใช้ตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ที่ใช้ในปัจจุบันตามตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ ในปัจจุบัน(通用规范汉字表) ซึ่งในบทความนี้ เรียกโดยย่อว่า “ตารางอักษรจีน” ประกาศโดยสำนักงาน คณะกรรมการภาษาและอักษรแห่งชาติร่วมกับกระทรวง ศึกษาธิการแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน เมื่อปี ค.ศ. 2013

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาด้านจำนวน ความหมาย และรูปร่างของตัวอักษรจีนเท่านั้น ไม่ ได้ทำการศึกษาทางด้านไวยากรณ์

3. ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาตัวอักษรที่อยู่ใน หมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ในเอกสารทั้ง 3 โดยมี รายละเอียดด้านเวลา ดังนี้ พจนานุกรมฉวิเหวินเจี๋ยจื๊อ (说文解字) ฉบับตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 1963 พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน(现代汉语词典) ฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 เมื่อปี ค.ศ. 2016 และตารางมาตรฐาน อักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน(通用规范汉字表) ที่ประกาศใช้เมื่อปี ค.ศ. 2013

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาดังนี้มีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

1.1 รวบรวมข้อมูลตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) จากพจนานุกรมชาวจีนโบราณ (说文解字) พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน (现代汉语词典) และ ตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน (通用规范汉字表) ด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัว

1.2 รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเซ่นไหว้ และอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì)

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงไปของอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ในด้านจำนวนและความหมาย

2.2 วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

2.3 นำข้อมูลจากการศึกษามาสรุปผล และอภิปรายผล

3. ขั้นนำเสนอผล

นำเสนอผลการศึกษาโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

กรอบแนวคิดการวิจัย

1. การเปลี่ยนแปลงความหมายของอักษรจีน

ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาด้านความหมายอย่างไม่หยุด ดังที่ Qi และ Fu (2006) ได้กล่าวว่าเมื่ออักษรจีนได้กำเนิดขึ้นพร้อมกับความหมายในตัวเองแล้วนั้น จะมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามความสามารถในการเรียนรู้สรรพสิ่งของมนุษย์ ซึ่งความสามารถนี้มีการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้ง เมื่อมนุษย์รู้จักสิ่งใหม่ ๆ ต้องการสื่อสารความหมายใหม่ ๆ ก็ส่งผลทำให้ความหมายของอักษรจีนที่ใช้อยู่เดิมนั้นเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจะพบว่าอักษรจีนที่ใช้บันทึกภาษาจีนในปัจจุบันนี้ก็มีมีความหมายแตกต่างจากในสมัยโบราณ เช่นเดียวกับ Wang (2016a) ที่เห็นว่าความหมายของอักษรจีนกำเนิดขึ้นตามความหมายของคำศัพท์ที่ผู้คนที่ต้องการสื่อสาร และเมื่อมีความต้องการสื่อสารความหมายที่มากขึ้น อาจส่งผลให้อักษรจีนเองมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายเช่นกัน

2. การปรับตัวของอักษรจีน

อักษรจีนนอกจากมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายแล้ว ยังมีการปรับตัวในด้านจำนวนอีกด้วย ซึ่งอาจมีการหายไป หรือเพิ่มขึ้นมาใหม่ก็ได้ ดังที่ Fu (2014) ได้กล่าวว่าพัฒนาของอักษรจีนนั้นจะมีการยกเลิกตัวอักษรที่มีส่วนประกอบซับซ้อนเขียนยากและไม่ได้ใช้บ่อย ในขณะที่ตัวอักษรบางตัวเพิ่มขึ้นมา Wang (2016a) กล่าวว่าเมื่อผู้คนที่มีความต้องการในการสื่อสารความหมายที่มากขึ้นกว่าเดิม จะส่งผลให้เกิดการขยายความหมายในวงกว้างขึ้นของอักษรตัวเดิม หรืออาจส่งผลให้เกิดอักษรใหม่ขึ้นมา

จะเห็นได้ว่าการพัฒนาของอักษรจีนมีทั้งการพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายและการปรับตัวของอักษรเอง

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า จำนวนตัวอักษรหมวด 示 (示 shì) ในพจนานุกรมชาวจีนโบราณมีจำนวนทั้งหมด 63 ตัว ต่อมาสมัยราชวงศ์ซ่งได้มีการเพิ่มอักษรอีก 4 ตัว รวมเป็นทั้งหมด 67 ตัวอักษร และในพจนานุกรมภาษาจีนได้มีการรวบรวมตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) จำนวนทั้งหมด 64 ตัวอักษร แต่ในจำนวนนี้มีอักษรจำนวน 4 ตัว ซึ่งถูกรวบรวมไว้ในพจนานุกรมทั้งสอง แต่พจนานุกรมชาวจีนโบราณกลับรวบรวมไว้ในหมวดอื่นที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) หากพิจารณาจากโครงสร้างและหน้าที่ของส่วนประกอบแล้ว อักษรเหล่านี้ควรรวบรวมไว้ในหมวดอื่น ดังเช่นพจนานุกรมชาวจีนโบราณได้บันทึกไว้ ได้แก่ อักษร 柰 (nài ผลไม้สีแดงชนิดหนึ่ง) 柰 (Qí ชื่อสถานที่) 视 (shì มอง ดู) 役 (duì อาวุธชนิดหนึ่งในสมัยโบราณ) พจนานุกรมชาวจีนโบราณได้บันทึกอักษรเหล่านี้ไว้ในหมวด 木 (mù ความหมายเกี่ยวกับต้นไม้) 付 (fù ความหมายเกี่ยวกับเมือง) 见 (jiàn ความหมายเกี่ยวกับการมองเห็น) 殳 (shū เกี่ยวกับอาวุธในสมัยโบราณ) ตามลำดับ เนื่องจากว่าตัวอักษรทั้ง 4 ตัวนี้มีตัว 示 (shì) เป็นส่วนประกอบอยู่โดยทำหน้าที่เป็นเพียงตัวประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่านเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาดังนี้ไม่มีการศึกษารวมอักษรทั้ง 4 ตัวนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางด้านจำนวน

จากการศึกษาพบว่าในพจนานุกรมชั่วเหวินมีตัวอักษรในหมวด 示 (shì) และหมวด 示 (shì) ทั้งหมดจำนวน 67 ตัวนั้น ได้มีการบันทึกในพจนานุกรมภาษาจีนเป็นจำนวนทั้งหมดเพียง 49 ตัวอักษร ตัวอักษรที่คงอยู่นี้คิดเป็นร้อยละ 73.13 ในขณะที่เดียวกันมีอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้และหายไปจำนวน 18 ตัว คิดเป็นร้อยละ 26.87 ซึ่งตัวอักษรที่หายไปเหล่านี้ก็ไม่ได้มีการบันทึกไว้ในตารางอักษรจีนเช่นกัน

ต่อมาในช่วงเวลาที่ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาจากพจนานุกรมภาษาจีน มาสู่ตารางอักษรจีนมาตรฐานที่ใช้ในปัจจุบันนั้นก็มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน จากเดิมที่พจนานุกรมภาษาจีนยังคงบันทึกอักษรที่สืบทอดมาตั้งแต่พจนานุกรมชั่วเหวิน จำนวน 49 ตัวนั้น ได้มีการบันทึกไว้ในตารางอักษรจีน จำนวน 44 ตัว ซึ่งคิดเป็นประมาณร้อยละ 89.80 ในขณะเดียวกันก็มีอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้ และหายไปจำนวน 5 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 10.20

2. การเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย

จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรหมวด 示 (shì) และ 示 (shì) ที่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมชั่วเหวิน และพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้งหมด 49 ตัว ดังกล่าวส่วนใหญ่ยังคงความหมายเดิมไว้ ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ก็มีบางส่วนที่มีการ เปลี่ยนแปลงความหมายไปบ้าง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ตัวอักษรที่คงความหมายเดิม หมายถึงตัวอักษรที่มีความหมายเหมือนกันทั้งในพจนานุกรมชั่วเหวินและในพจนานุกรมภาษาจีน มีจำนวนทั้งหมด 30 ตัว ซึ่งสามารถแบ่งเป็นตัวอักษรที่ใช้ในความหมายโดยทั่วไป และตัวอักษรที่ใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้

2.1.1 ตัวอักษรที่ใช้ในความหมายโดยทั่วไป มีจำนวน 18 ตัว ได้แก่ 祭 (jì) 社 (shè) 祆 (xiān) 祉 (zhǐ) 祈 (qí) 祇 (qí) 祐 (yòu) 神 (shén) 祚 (zuò) 祇 (zhǐ) 祕 (mì) 祲 (zhēn) 祥 (xiáng) 禱 (dǎo) 禍 (huò) 祺 (qí) 福 (fú) 禔 (zhī) ตัวอักษรเหล่านี้ยังคงรักษาความหมายเดิมที่ส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยวกับ

การเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับได้เป็นอย่างดี เช่น 祭 (jì) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤝵 (jì) เป็นรูปมือถือเนื้อวางไว้บนแท่นบูชา เพื่อสื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้ จากตัวอักษรทำให้เข้าใจได้ว่าในสมัยโบราณของจีนมีการเซ่นไหว้โดยใช้เนื้อสัตว์ เช่น เนื้อวัว เนื้อแพะ เป็นต้น ต่อมาพิธีการเซ่นไหว้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามสังคม การเซ่นไหว้ไม่จำกัดเฉพาะเนื้อสัตว์เท่านั้น มีการเซ่นไหว้โดยใช้สิ่งอื่น ๆ เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอักษรนี้ยังคงสามารถสื่อความหมายถึงการเซ่นไหว้อยู่ ตัวอักษร 神 (shén) พจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤝵 (shén) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปสายฟ้าแลบ ผู้คนในสมัยโบราณไม่สามารถอธิบายปรากฏการณ์สายฟ้าแลบได้ จึงเข้าใจว่าสิ่งนี้เป็นสิ่งที่มีอิทธิฤทธิ์และอำนาจ นั่นก็คือเทพเจ้า ดังนั้นคนจีนในสมัยโบราณจึงใช้อักษร 神 (shén) ในการสื่อความหมายถึงผู้ให้กำเนิดสรรพสิ่งบนโลก ซึ่งในพจนานุกรมภาษาจีนก็ยังคงใช้ความหมายนี้ เป็นต้น

2.1.2 ตัวอักษรที่ใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้ ตัวอักษรเหล่านี้จะมีการใช้เฉพาะเมื่อมีการกล่าวถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณเท่านั้น ในการอธิบายของพจนานุกรมภาษาจีนนั้นมักมีคำว่า “古代” (gǔdài) ที่หมายถึง “สมัยโบราณ” เป็นการอธิบาย อักษรประเภทนี้มีจำนวนทั้งหมด 12 ตัวอักษร ได้แก่ 𤝵 (mà) 𤝵 (bēng) 𤝵 (shì) 𤝵 (fú) 𤝵 (fù) 𤝵 (xiá) 𤝵 (tiāo) 𤝵 (guàn) 𤝵 (méi) 𤝵 (yīn) 𤝵 (dì) 𤝵 (dàn) อักษรทั้งหมดนี้ล้วนแต่มีความหมายถึงการเซ่นไหว้ในสมัยโบราณ เช่น 𤝵 (mà) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤝵 (mà) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปม้า มีความหมายถึง (ขณะที่เดินทัพอยู่นั้น เกิดความกังวลว่าอาจมีการลอบหลั่งเทพเจ้าและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ จึงได้ทำการเซ่นไหว้) การลงจากม้าเพื่อทำการเซ่นไหว้เทพเจ้า โดยในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกว่าหมายถึง “พิธีบวงสรวงขณะเดินทัพในสมัยโบราณ” ตัวอักษร 𤝵 (bēng) ในพจนานุกรมชั่วเหวินเขียนเป็น 𤝵 (bēng) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน มีความหมายว่าเป็นการเซ่นไหว้ในศาลบรรพบุรุษ ในพจนานุกรมภาษา

จีนก็ได้มีการบันทึกไว้ว่า “การเซ่นไหว้ในศาลบรรพบุรุษในสมัยโบราณ” ตัวอักษร 裸 (guàn) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 裸 (guàn) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกความหมายของอักษรนี้ว่า “พิธีเซ่นไหว้ที่มีการเทเหล้าลงบนพื้นดินในสมัยโบราณ” เป็นต้น จะเห็นได้ว่าอักษรเหล่านี้เป็นเพียงการอธิบายถึงสิ่งที่มีอยู่ในสมัยโบราณเท่านั้น ในปัจจุบันพิธีบวงสรวง เซ่นไหว้เหล่านี้ได้หายไป ดังนั้นจึงมีผลทำให้ไม่มีการใช้อักษรเหล่านี้มากนัก

2.2 ตัวอักษรที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมาย หมายถึง ตัวอักษรในหมวด示 (shì) และ 示 (shì) ที่ถูกบันทึกอยู่ในพจนานุกรมภาษาจีนมีความหมายที่เปลี่ยนไปจากพจนานุกรมซัวเหวินอักษรประเภทนี้มีจำนวนทั้งหมด 19 ตัว ได้แก่ 示 (shì) 祔 (suàn) 崇 (suì) 禁 (jìn) 礼 (lǐ) 祀 (sì) 祆 (yāo) 祐 (hù) 祖 (zǔ) 祝 (zhù) 祠 (cí) 稷 (jì) 禪 (chán) 禄 (lù) 禛 (zhēn) 禧 (xǐ) 禳 (ráng) 齋 (zhāi) 禦 (yù) ตัวอักษรเหล่านี้ถึงแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายที่แตกต่างไปจากเดิมบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับอยู่ เพียงแต่เปลี่ยนแปลงครอบคลุมในความหมายที่กว้างมากยิ่งขึ้น เช่น 崇 (suì) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 崇 (suì) ด้านล่างเป็นรูปแท่นบูชา ด้านบนสื่อถึงความหมายว่า “ออก” อักษรนี้สื่อความหมายถึงภูตผีปิศาจออกมากระทำชั่วกับผู้คน ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกว่าหมายถึง “(พฤติกรรม) ลับ ๆ ล่อ ๆ (คล้ายพฤติกรรมของภูตผีปิศาจ)” ตัวอักษร 祝 (zhù) พจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 祝 (zhù) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นรูปคนนั่งคุกเข่าอยู่ ใช้ปากพูดขอพร ความหมายเดิมเป็นคำนาม หมายถึงผู้ที่สื่อสารกล่าวขอพรกับเทพเจ้า ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้กลายเป็นคำกริยาและใช้ในความหมายที่กว้างขึ้นหมายถึง “ปรารภนา ขอให้”

นอกจากนี้ ยังมีตัวอักษรบางตัวในพจนานุกรมภาษาจีนมีการเปลี่ยนแปลงของความหมาย จนทำให้ไม่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้ เช่น 示 (shì) ในพจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 示 (shì) และมีการบันทึกว่า ชิดสองชิดด้านบนหมายถึงท้องฟ้า ชิดสามชิด

ด้านล่างเป็นสัญลักษณ์ หมายถึงพระอาทิตย์ พระจันทร์ และดวงดาว อักษรนี้มีความหมายถึงปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่แสดงให้เห็นมนุษย์รู้ อันสื่อถึงความมงคลหรือความหายนะได้ แต่ต่อมาได้มีการศึกษาค้นคว้าจากอักษรกระดองเต่าและกระดูกสัตว์พบว่าอักษรนี้เป็นภาพของแท่นบูชา และเนื่องจากการเซ่นไหว้ต้องนำเอาสิ่งที่จะเซ่นไหว้มาจัดรายเรียงบนแท่นบูชาให้เทพเจ้าได้เห็นและรับรู้ ดังนั้นต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนจึงได้บันทึกความหมายของอักษรนี้ว่าหมายถึงความถึง “แสดงหรือแจ้งให้รู้” เป็นต้น ตัวอักษร 祔 (mí) เดิมในพจนานุกรมซัวเหวินเขียนเป็น 祔 (mí) ด้านหน้าเป็นรูปแท่นบูชา ด้านหลังเป็นส่วนประกอบที่สื่อถึงเสียงอ่าน ตัวอักษร 祔 (mí) หมายถึง ศาลสำหรับเซ่นไหว้บิดาที่เสียชีวิตไปแล้ว ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกว่ามีความหมายถึง นามสกุล “มี” เท่านั้น

นอกจากนี้ในอักษรจำนวน 19 ตัวนี้ มีจำนวน 2 ตัว คือ 齋 (zhāi) 禦 (yù) มีการแทนที่ด้วยอักษรย่อที่รูปร่างไม่มีตัว示 (shì) ประกอบอยู่ กลายเป็น 齋 (zhāi) 御 (yù) ตามลำดับ กล่าวคือในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกอักษร 齋 (zhāi) 禦 (yù) นี้เป็นอักษรตัวเต็มเท่านั้น จากรูปร่างตัวอักษรเดิมในพจนานุกรมซัวเหวินสามารถทำให้เห็นได้ว่าเดิมอักษรเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ แต่การใช้ตัวอักษรย่อมาแทนที่นั้นไม่มีส่วนประกอบ 示 (shì) ประกอบอยู่ ทำให้พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันไม่ได้รวบรวมอักษรทั้งสามตัวไว้ในหมวด示 (shì) หรือ 示 (shì) เลย และในขณะเดียวกันอักษรเหล่านี้ก็มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายด้วยเช่นกัน กล่าวคือ อักษร 齋 (zhāi) เดิมหมายถึงการชำระล้างร่างกายและจิตใจให้สะอาดบริสุทธิ์ก่อนจะทำพิธีเซ่นไหว้ ปัจจุบันมีความหมายกว้างรวมถึง เจ้ มังสวิรัต และการถวายภัตตาหาร 禦 (yù) หมายถึง พิธีเซ่นไหว้เพื่อยับยั้งหรือต่อต้านความหายนะ ปัจจุบันมีความหมายกว้างมากยิ่งขึ้น หมายถึง ด้านทาน ยับยั้ง นอกจากนี้ยังมีตัวอักษร 示 (suàn) หมายถึงการนำเอา示 (shì) ที่สื่อความหมายถึงแสดงให้มนุษย์รู้สองตัวมาเรียงไว้ด้วยกันเพื่อสื่อความหมายถึงรู้อย่างแจ่มแจ้ง ต่อมาถูกแทนที่ด้วยอักษร 算 (suàn) ซึ่งหมายถึง

คิดคำนวณ (ให้รู้แจ่มแจ้ง) ซึ่งมีรูปร่างตัวอักษรมาจาก 𠂇 (zhú) (เกี่ยวกับไม้ไฟ) เนื่องจากในสมัยโบราณมีการใช้แท่งไม้ไฟในการคิดคำนวณ ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกตัวอักษร 𠂇 (suàn) ไว้เป็นเพียงรูปการเขียนแบบเดิมของ 算 (suàn) เท่านั้น

3. การปรับตัวของอักษรจีน

จากการศึกษาด้านการปรับตัวของอักษรจีนพบว่าอักษรในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ที่มีการบันทึกไว้ในพจนานุกรมชาวจีนและพจนานุกรมภาษาจีนจำนวน 49 ตัว มีระดับการใช้ที่แตกต่างกันไป และบางตัวถูกยกเลิกไปแล้ว ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 การปรับตัวด้านระดับความถี่ในการใช้

การใช้ระดับที่ 1 จำนวน 20 ตัว ได้แก่

示 (shì) 崇 (suì) 祭 (jì) 禁 (jìn) 礼 (lǐ) 社 (shè) 祀 (sì) 祈 (qí) 祖 (zǔ) 神 (shén) 祝 (zhù) 祠 (cí) 祥 (xiáng) 禱 (dǎo) 禍 (huò) 祿 (lù) 福 (fú) 禪 (chán) 齋 (zhāi) 禦 (yù) และระดับที่ 2 จำนวน 11 ตัว ได้แก่ 祆 (yāo) 祉 (zhǐ) 祇 (qí) 祐 (hù) 祓 (fú) 祚 (zuò) 祗 (zhī) 祔 (mí) 禎 (zhēn) 祺 (qí) 禳 (ráng) จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรในระดับที่ 1 และที่ 2 เหล่านี้ถูกใช้ในความหมายที่ใช้โดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ และถึงแม้ว่าอักษรบางตัวที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านความหมายไปบ้าง แต่ก็ยังสามารถเชื่อมโยงความหมายไปสู่การเซ่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับได้ ระดับที่ 3 จำนวน 13 ตัว ได้แก่ 禡 (mà) 殺 (duì) 妨 (fāng) 祐 (shì) 祐 (yòu) 祕 (mì) 桃 (tiáo) 禳 (jìn) 裸 (guàn) 禋 (yīn) 禋 (zhī) 禘 (dì) 禎 (zhēn) ตัวอักษรเหล่านี้

ส่วนใหญ่เป็นอักษรที่ใช้บันทึกเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้ และส่วนน้อยที่มีการใช้ความหมายโดยทั่วไป เช่น 祐 (yòu) ในพจนานุกรมชาวจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึงความช่วยเหลือที่เทพเจ้าประทานให้ ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกไว้ว่ามีความหมายเช่นเดียวกับ 佑 (yòu หมายถึงเทพเจ้าคุ้มครอง มีระดับการใช้ในระดับที่ 1) อักษร 祕 (mì) ในพจนานุกรมชาวจีนบันทึกว่าหมายถึงความลับ แต่ในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกว่า ให้ดู

ความหมายที่ตัวอักษร 祕 (mì หมายถึงความลับ มีระดับการใช้ในระดับที่ 1) อักษร 禎 (zhēn) ในพจนานุกรมชาวจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึง การกระทำความดีอย่างจริงใจทำให้เทพเจ้าประทานพรให้ ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนบันทึกไว้ว่าหมายถึง สิริมงคล (มักใช้เป็นชื่อคน) จากการศึกษาข้างต้นทำให้สามารถเข้าใจได้ว่า ตัวอักษรเหล่านี้ที่มีอัตราการใช้ในระดับที่ 3 เนื่องจากบางส่วนเป็นเพียงการใช้เพื่ออธิบายถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณเท่านั้น บางส่วนมีความหมายเช่นเดียวกับตัวอักษรอื่น โดยที่ตัวอักษรนั้นมีระดับการใช้บ่อยกว่า และอีกบางส่วนถูกใช้เฉพาะในชื่อบุคคลหรือชื่อเฉพาะเท่านั้น จึงมีผลทำให้ตัวอักษรเหล่านี้มีระดับการใช้ที่ไม่มากเท่าใด

3.2 การปรับตัวโดยการยกเลิกการใช้

จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรที่มีการบันทึกในพจนานุกรมชาวจีนมีจำนวน 18 ตัว ที่ไม่มีการบันทึกในพจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน ได้แก่ 禡 (sī) 柴 (chái) 禪 (lèi) 禡 (guǐ) 祐 (gào) 祗 (bǐ) 祚 (yuè) 禡 (cuī) 禡 (liù) 禡 (yǒng) 禡 (guì) 祐 (huó) 禡 (xǔ) 禡 (shèn) 禡 (gāi) 禡 (dǎo) 禡 (yáng) 祐 (yú) จะเห็นได้ว่าตัวอักษรเหล่านี้ ส่วนใหญ่มีความหมายเกี่ยวกับการเซ่นไหว้และการบวงสรวงในสมัยโบราณ เช่น 柴 (chái) หมายถึง พิธีบวงสรวงโดยใช้ฟืนเผา เนื้อสัตว์ 祐 (gào) หมายถึง พิธีบวงสรวงบรรพบุรุษก่อนออกเดินทางของโอรสสวรรค์และเจ้าครองนครรัฐ 祐 (yuè) หมายถึง ชื่อพิธีเซ่นไหว้ในฤดูร้อนของสมัยราชวงศ์โจว เป็นต้น เนื่องจากการบวงสรวงเหล่านี้ไม่ได้มีการสืบทอดมาถึงยุคปัจจุบัน ดังนั้นทำให้ตัวอักษรเหล่านี้ถูกยกเลิกการใช้ไป

ตัวอักษรบางตัวแม้ว่าจะมีความหมายที่เป็นปัจจุบันและใช้โดยทั่วไป แต่เนื่องจากรูปร่างตัวอักษรค่อนข้างจะซับซ้อนไม่มีการใช้ในยุคต่อมา เช่น 禡 (sī) มีความหมายว่า โชคลาภ 禡 (lèi) หมายถึงการจัดพิธีเซ่นไหว้ตามวัตถุประสงค์ 祐 (xǔ) หมายถึง เครื่องใช้ที่ใช้ในพิธีเซ่นไหว้ 禡 (cuī) หมายถึง พิธีเซ่นไหว้ที่จัดขึ้นเป็นประจำ เป็นต้น

จากการศึกษาเห็นได้ว่าตัวอักษรจีนที่ไม่มีการใช้ในปัจจุบันจำนวน 18 ตัวนี้ นอกจากมีสาเหตุมา

จากการเปลี่ยนแปลงของสังคมแล้ว ยังมีสาเหตุมาจากการวิวัฒนาการของตัวอักษรจีนเองอีกด้วย

นอกจากนี้ตัวอักษรที่มีการบันทึกทั้งในพจนานุกรมชาวเหวินและพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้ง 49 ตัวนั้นพบว่าตัวอักษรจำนวน 5 ตัว ที่ไม่มีการใช้ในปัจจุบันนี้แล้ว ได้แก่ 祔 (fù) 袷 (xiá) 祿 (méi) 禪 (dàn) 示 (suàn) ตัวอักษรเหล่านี้ไม่มีการบันทึกในตารางตัวอักษรจีนจากการศึกษาจะเห็นได้ว่าตัวอักษร 4 ตัวแรกล้วนเป็นตัวอักษรที่ใช้บันทึกถึงวัฒนธรรมในสมัยโบราณเท่านั้น เช่น 祔 (fù) หมายถึงการนำเอาป้ายวิญญาณของผู้ล่วงลับ ไปตั้งเช่นไหว้ร่วมกับป้ายวิญญาณของบรรพชน 袷 (xiá) หมายถึงการนำเอาป้ายวิญญาณของบรรพบุรุษมารวมกันในศาลบรรพบุรุษเพื่อร่วมประกอบพิธีการเช่นไหว้ 祿 (méi) หมายถึงการเช่นไหว้เพื่อขอบุตร 禪 (dàn) หมายถึง พิธีเช่นไหว้เพื่อถอดชุดไว้ทุกข์ (ออกจากการไว้ทุกข์) จะเห็นได้ว่ากรณการยกเลิกการใช้ตัวอักษรเหล่านี้เนื่องมาจากสาเหตุที่พิธีกรรมเหล่านี้ได้หายไปจากปัจจุบัน จึงทำให้ตัวอักษรเหล่านี้ไม่มีการใช้อีกในปัจจุบัน ส่วนตัวอักษร 示 (suàn) ซึ่งเป็นตัวเขียนแบบเดิมของ 算 (suàn) ไม่มีการบันทึกไว้ในตารางตัวอักษรจีน และจากข้างต้นทำให้เข้าใจได้ว่าอักษร 算 (suàn) แสดงความหมายถึงการคิดคำนวณได้ดีกว่า จึงทำให้อักษร 示 (suàn) ถูกยกเลิกการใช้ไป

3.3 การปรับตัวโดยการสร้างตัวอักษรขึ้นมาใหม่

ตัวอักษรที่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมภาษาจีน แต่ไม่มีการรวบรวมไว้ในพจนานุกรมชาวเหวินมีจำนวนทั้งหมด 14 ตัว ได้แก่ 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) 余 (shé) 礪 (réng) 稜 (líng) 祱 (yī) 祛 (qū) 楔 (xi) 祿 (xiǎn) 禳 (zhuó) 禳 (jī) 禳 (xuān) 禳 (qí) จากการศึกษพบว่าตัวอักษรเหล่านี้มีการบันทึกไว้แตกต่างกันไปในพจนานุกรมยุคต่อมา เช่น พจนานุกรมอวี๋เฟียน (玉篇) ในสมัยราชวงศ์เหลียง (ราวปี ค.ศ. 543) พจนานุกรมกว๋างยวี่น (广韵) ในสมัยราชวงศ์ซ่ง (ราวปี ค.ศ. 1008) พจนานุกรมเพี้ยนไห่ (篇海) ในสมัยราชวงศ์จิน (ราวปี ค.ศ. 1127-1279) เป็นต้น ตัวอักษรเหล่านี้บางตัวมีความหมายเกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น 禳 (jī) 礪 (réng) 祱 (yī) 祛 (qū)

稜 (líng) 楔 (xi) 祿 (xiǎn) เป็นต้น อักษร 禳 (jī) มีการบันทึกในพจนานุกรมกว๋างยวี่นว่ามีความหมายถึง “สิริมงคล” อักษร “礪” (réng) มีการบันทึกในพจนานุกรมอวี๋เฟียนว่ามีความหมายถึง “โชคลาภ” 祿 (xiǎn) มีการบันทึกในพจนานุกรมเพี้ยนไห่ว่ามีความหมายถึง “เนื้อที่เหลือจากการเช่นไหว้” เป็นต้น ซึ่งความหมายเหล่านี้ยังคงใช้มาจนถึงในพจนานุกรมภาษาจีนในขณะเดียวกันก็ยังมีอักษรบางส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงในด้านของความหมายเกิดขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเป็นความหมายที่กว้างขึ้น เช่น 祛 (qū) ที่ถูกบันทึกไว้ในพจนานุกรมกว๋างยวี่น มีความหมายว่า “จัดพิธีเช่นไหว้เพื่อกำจัดความหายนะและสิ่งอัปมงคล” ต่อมาในพจนานุกรมภาษาจีนได้มีการบันทึกความหมายที่กว้างขึ้นว่าหมายถึง “กำจัด”

ตัวอักษรบางส่วนมีความหมายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับ ได้แก่ 余 (shé) 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) 禳 (zhuó) 禳 (xuān) จากการศึกษพบว่าตัวอักษรเหล่านี้ไม่ว่าจะเป็นพจนานุกรมภาษาจีนหรือพจนานุกรมอื่นๆ ที่สำคัญในยุคหลังของพจนานุกรมชาวเหวิน ก็ล้วนแต่บันทึกความหมายเช่นเดียวกัน โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น อักษร 奈 (nài) หมายความว่า “อย่างไร ทำไม” 票 (piào) หมายความว่า “บัตร ตัว” “稟” (bǐng) หมายความว่า “รายงานต่อเบื้องบน” ส่วนอักษร 余 (shé) 禳 (zhuó) 禳 (xuān) ทั้งสามตัวนี้เป็นตัวอักษรที่ใช้เป็น “นามสกุล” เป็นต้น

จากการศึกษาในด้านระดับการใช้ของอักษรทั้ง 14 ตัวนี้มีการแบ่งระดับการใช้ดังต่อไปนี้ ระดับที่ 1 จำนวน 3 ตัว คือ 奈 (nài) 票 (piào) 稟 (bǐng) จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าตัวอักษรทั้งสามตัวนี้มีการใช้ในระดับบ่อยที่สุดแต่เมื่อพิจารณาจากรูปร่างและความหมายแล้ว กลับไม่มีความสัมพันธ์กับ 示 (shì) หรือ 礪 (shì) ที่หมายถึงการเช่นไหว้หรือสิ่งเร้นลับเลย ตัวอักษรที่มีการใช้ในระดับที่ 2 มีจำนวน 6 ตัว ได้แก่ 余 (shé นามสกุล) 礪 (réng) 稜 (líng) (โชคลาภ) 祱 (yī) ความดีงาม) 祛 (qū) การกำจัดสิ่งไม่ดีทั้งหลาย) 楔 (xi) พิธีเช่นไหว้ที่ประกอบที่ริมแม่น้ำในฤดูใบไม้ผลิกับใบไม้ร่วง) เห็นได้ว่าตัวอักษรทั้ง 6 ตัวนี้ นอกจากตัว 余 (shé) แล้ว ตัวอื่น ๆ ล้วนมีความหมายโดยทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่มี

ตารางที่ 1 (ต่อ)

อักษร จีน	พจนานุกรม ชาวเหวิน	พจนานุกรม ภาษาจีน	ตาราง อักษรจีน
票	x	√	1
稟	x	√	1
余	x	√	2
礪	x	√	2
祗	x	√	2
祛	x	√	2
稜	x	√	2
楔	x	√	2
祿	x	√	3
糕	x	√	3
襪	x	√	x
襴	x	√	x
襪	x	√	x
示	√	√	1
崇	√	√	1
祭	√	√	1
禁	√	√	1
礼	√	√	1
社	√	√	1
祀	√	√	1
祈	√	√	1
祖	√	√	1

อักษร จีน	พจนานุกรม ชาวเหวิน	พจนานุกรม ภาษาจีน	ตาราง อักษรจีน
襪	√	√	2
襦	√	√	3
妨	√	√	3
祐	√	√	3
祐	√	√	3
祕	√	√	3
桃	√	√	3
祲	√	√	3
裸	√	√	3
裡	√	√	3
裊	√	√	3
褻	√	√	3
禪	√	√	3
禧	√	√	3
祔	√	√	x
袷	√	√	x
禡	√	√	x
禪	√	√	x
祿	√	√	x
禪	√	√	x
祿	√	√	1
禦	√	√	1

หมายเหตุ: เครื่องหมายในตารางมีความหมาย ดังต่อไปนี้ “√” หมายถึงมีการบันทึกไว้ “x” หมายถึงไม่มีการบันทึกไว้ และตัวเลขหมายถึงระดับการใช้บ่อยที่มีการแบ่งตามตารางมาตรฐานอักษรจีนที่ใช้ในปัจจุบัน โดย 1 หมายถึงระดับการใช้บ่อยมากที่สุด และ 3 หมายถึงระดับการใช้บ่อยที่น้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่าในยุคสมัยที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปนั้น ตัวอักษรจีนก็มีการเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน โดยช่วงเวลาที่ตัวอักษรจีนมีการพัฒนาจากพจนานุกรมชาวเหวิน มาสู่พจนานุกรมภาษาจีนได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านความหมายและจำนวน สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านจำนวน จากการศึกษาคำศัพท์ตัวอักษรหมวด示 (shì) และ 示 (shì) ในพจนานุกรมชาวเหวินที่มีทั้งหมด 67 ตัวอักษร นั้นมีการสืบทอดใช้ต่อมาตามที่ปรากฏในพจนานุกรมภาษาจีนจำนวนทั้งหมด 49 ตัวอักษร และจำนวนนี้มีการสืบทอดใช้ต่อมาตามที่ปรากฏในตารางอักษรจีนจำนวน 44 ตัวอักษร แสดงให้เห็นว่าตัวอักษรในสมัยราชวงศ์ฮั่นตะวันออก หรือราชวงศ์ซ่งจำนวน 67 ตัวอักษรนั้น ได้มีการใช้มาจนถึงปัจจุบันเพียง 44 ตัวอักษร คิดเป็นร้อยละ 65.67

2. ด้านความหมาย จากการศึกษาพบว่าตัวอักษรที่มีการบันทึกมาจนถึงพจนานุกรมภาษาจีนจำนวน 49 ตัวนั้น มีอักษรที่คงความหมายเดิม 30 ตัว มีการเปลี่ยนแปลงความหมาย 19 ตัว ซึ่งหากพิจารณาจากระดับการใช้ในปัจจุบัน พบว่ามีการใช้ในระดับที่ 1 จำนวน 20 ตัว คิดเป็นร้อยละ 40.82 ระดับที่ 2 จำนวน 11 ตัว คิดเป็นร้อยละ 22.45 ระดับ 3 จำนวน 13 ตัว คิดเป็นร้อยละ 26.53 และมีอีกจำนวน 5 ตัวที่ถูกยกเลิกไปจากการใช้ในปัจจุบัน คิดเป็นร้อยละ 10.20 จากตัวเลขดังกล่าว ทำให้เห็นได้ว่าอักษรโบราณที่ยังมีการบันทึกอยู่ในปัจจุบันนี้ส่วนใหญ่ยังมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการเช่นไหว้และสิ่งเร้นลับ โดยพบว่ายังมีอัตราการใช้อยู่ในระดับมาก ส่วนอักษรที่มีการใช้อยู่ในระดับ 3 นั้นพบว่าเป็นการบันทึกเกี่ยวกับวัฒนธรรมการเช่นไหว้ในสมัยโบราณเท่านั้น ส่วนอักษรที่ได้ถูกยกเลิกการใช้ไปนั้น สาเหตุเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงไปของสังคมและการพัฒนาการของอักษรจีนเอง

3. ด้านการปรับตัว จากการพัฒนาของอักษรจีนนั้น พบว่าในขณะที่อักษรจีนบางส่วนถูกยกเลิกไปนั้น ก็มีอักษรจีนบางส่วนเกิดขึ้นมา ในพจนานุกรมภาษาจีนมีอักษรที่เพิ่มขึ้นมาจากพจนานุกรมช่วงหัวหนี่งจำนวน 14 ตัว คิดจำนวนของอักษรทั้งหมดที่พจนานุกรมภาษาจีนได้บันทึกไว้ในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) เป็นจำนวนร้อยละ 21.86 โดยที่บางตัวมีการใช้มาจนถึงปัจจุบันตามที่ตารางอักษรจีนได้บันทึกไว้ โดยมีการใช้ในระดับที่ 1 จำนวน 3 ตัวอักษร ระดับที่ 2 จำนวน 6 ตัวอักษร ระดับ 3 จำนวน 2 ตัวอักษร แต่ก็มีอักษรจำนวน 3 ตัวที่ถูกยกเลิกไปเช่นกัน

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการเช่นไหว้ที่เกิดจากความเกรงกลัวในปรากฏการณ์ธรรมชาติของผู้คนในสมัยโบราณ มีผลทำให้เกิดอักษรจีนขึ้นมามากมาย และเมื่อสังคมมีการเปลี่ยนแปลง มีความเจริญมากยิ่งขึ้น ผู้คนสามารถอธิบายปรากฏการณ์ในธรรมชาติได้มากยิ่งขึ้นก็ส่งผลให้ตัวอักษรจีนมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน ดังนั้นจะเห็นว่าอักษรจีนมีการปรับตัวทั้งทางด้านจำนวนและความหมาย อักษรส่วนใหญ่ที่มี

ตั้งแต่อดีต ยังคงมีการใช้มาจนถึงปัจจุบัน

หากพิจารณาจากจำนวนตั้งแต่พจนานุกรมช่วงหัวหนี่งจนถึงตารางอักษรจีนนั้น พบว่าจากอักษรจำนวน 67 ตัวนั้นยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันจำนวน 44 ตัว คิดเป็นร้อยละ 65.67 ตัวอักษรที่หายไปคิดเป็นร้อยละ 34.33 จากการศึกษาอักษรที่ถูกยกเลิกการใช้ดังกล่าวนี้พบว่ามีสาเหตุสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) ตัวอักษรบางตัวเป็นการกล่าวถึงพิธีเช่นไหว้ในสมัยโบราณที่ไม่มีการสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน 2) ตัวอักษรบางตัวมีรูปร่างและโครงสร้างที่ซับซ้อน ไม่เป็นไปตามทิศทางการพัฒนาการของอักษรจีนที่ต้องการให้เขียนได้ง่ายขึ้น 3) ตัวอักษรบางตัวมีหลักการสร้างตัวอักษรที่ไม่ชัดเจน ดังนั้นจึงมีผลทำให้มีการเลือกใช้อักษรจีนตัวอื่นที่มีความหมายเหมือนกัน แต่หลักการสร้างอักษรชัดเจนกว่า โครงสร้างง่ายกว่ามาแทน ซึ่งสอดคล้องกับ Fu (2014) ที่ได้เสนอแนวคิดว่าการพัฒนาของอักษรจีนนั้นจะมีการยกเลิกตัวอักษรที่มีส่วนประกอบซับซ้อนเขียนยากและไม่ได้ใช้บ่อย

หากพิจารณาจากความหมายและการปรับตัวแล้ว จะพบว่าอักษรจำนวนทั้งหมดที่ยังคงมีการใช้จนถึงปัจจุบัน จำนวน 44 ตัวนี้ ส่วนใหญ่ยังคงรักษาความหมายเดิมและมีความถี่ในการใช้ในระดับมาก แต่เป็นที่น่าสนใจที่ว่ามีจำนวน 13 ตัว หรือคิดเป็นจำนวนร้อยละ 29.55 มีความถี่ในการใช้อยู่ในระดับ 3 ซึ่งจะมีการใช้บันทึกเพียงเพื่อให้สามารถเข้าใจวัฒนธรรมในสมัยโบราณได้เท่านั้น จากการศึกษาวิวัฒนาการทางด้านจำนวน ความหมาย และการปรับตัวของตัวอักษรจีนในหมวด 示 (shì) และ 礻 (shì) ครั้งนี้ทำให้สามารถคาดเดาได้ว่าตัวอักษรเหล่านี้จะเป็นอักษรกลุ่มต่อไปที่จะหายไปจากการใช้ในอนาคตก็เป็นได้

ในขณะที่มีอักษรจำนวนหนึ่งหายไปจากการใช้ในปัจจุบันแล้ว ตัวอักษรจีนก็มีการปรับตัวโดยการมีตัวอักษรอีกจำนวนหนึ่งเกิดขึ้นใหม่ จากการศึกษาพบว่าเมื่อสังคมเปลี่ยนแปลงไป ภาษาที่ใช้สื่อสารก็มีการเปลี่ยนแปลงตามเพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการที่จะบันทึกภาษาจีนและเพื่อการสื่อสาร ทำให้มีการสร้างตัวอักษรจีนขึ้นมาอีก เช่น 礻 (réng) 祱 (yī) 祛 (qū) 稜 (líng) 楔 (xì) 祿 (xiǎn) เป็นต้น สอดคล้องกับ Wang (2016a) ที่ได้เสนอ

แนวคิดที่ว่าเมื่อผู้คนมีความต้องการในการสื่อสารความหมายที่มากขึ้นกว่าเดิม จะส่งผลให้เกิดตัวอักษรใหม่ขึ้นมาอีกจำนวนหนึ่ง

จากการศึกษาเรื่องการเปลี่ยนแปลงในด้านความหมายและการปรับตัวของตัวอักษรจีนที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้ในหมวด 𠂇 (shì) และ 𠂇 (shì) นี้ทำให้เห็นได้ว่าตัวอักษรเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังคำกล่าวของ Wang (2016b) ที่ว่าการพัฒนาของตัวอักษรจีนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาของสังคมอย่างแยกไม่ได้ กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงของสังคมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของตัวอักษรจีน ซึ่งเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะไม่หยุดนิ่ง ตัวอักษรจีนยังคงมีการปรับตัวและพัฒนาตัวเองเพื่อให้สอดคล้องกับสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดยั้ง ไม่เฉพาะกับอักษรที่เกี่ยวข้องกับการเซ็นไหว้เท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นกับอักษรจีนในภาพรวมทั้งหมด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประเพณีการเซ็นไหว้และการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยของอักษรจีน ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้นี้จะเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เข้าใจถึงวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ของจีนที่สะท้อนผ่านออกมาทางตัวอักษรจีน และยังสามารถนำไปปรับใช้ในการเรียนการสอนภาษาจีนและวัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวอักษรจีนในหมวดอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ เช่น หมวดสัตว์ต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพการเซ็นไหว้ของจีนในสมัยโบราณครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน
2. ควรมีการศึกษาในมิติทางประวัติศาสตร์ของตัวอักษรจีนและวัฒนธรรมการเซ็นไหว้ที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละยุคสมัย

เอกสารอ้างอิง

ถาวร ลิกขโกศล. (2557). *เทศกาลจีนและการเซ่นไหว้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

Du, F. (2011). *从甲骨文到小篆——从形态与结构看古汉字传承与演变* [Cong Jia'guwen dao Xiaozhuan---cong xingtai yu jiegou kan gu Hanzi chuancheng yu yanbian]. (Master's thesis, Qingdao University).

Duan, Y. (2006). *说文解字注* [Shuo wen jie zi zhu]. Shanghai: Shanghai Classics Publishing House.

Fu, Y., and Yang, Sh. (2013). *说文·示部字的语义及其文化内涵* [Shuowen Shibuzi de Yuyi ji Qi Wenhua Neihan]. *Journal of Shanxi Datong University (Social Science)*, 27(4), 56–59.

Fu, Y. (2014). Sixty Years of Chinese Characters Standardization. *Journal of Applied Linguistics*, 30(4), 15–25.

He, J. (2001). *汉字文化学* [Hanzi wenhua xue]. Liaoning: Liaoning people's publishing house.

Institute of Linguistics, (CASS). (2016). *现代汉语词典* [The Contemporary Chinese Dictionary]. (7th ed.). Beijing: The commercial press.

Ji, F., and Zhang, Y. (2017). (说文解字) 示部的文化阐释 [A Cultural Interpretation Of “shì” Part in Shuowen jiezi]. *Journal of Baicheng Normal University*, 31(1), 53–56.

Liu, X. (2018). 从 (说文解字) 看中国传统祭祀文化 [Cong (Shuo wen jie zi) kan Zhongguo chuantong jisi wenhua]. *Journal of Dongfang Cangpin*, (8), 144–145.

Lu, G. (2014). (说文) “示” 部字的宗教解释 [Shuo wen jie zi “shì” bu de zongjiao jieshi]. *Heilongjian shi zhi*, (331), 34–36.

Ministry of Education and State Language Commission. (2013). *通用规范汉字表* [Table of General Standard Chinese Characters]. Beijing: Language & Culture Press.

Qi, Y and Fu, Y. (2006). Reconstruction of Chinese Characters with motivation missing. *Journal of Beijing Normal University (Social Science)*, (66), 88–93.

Wang, A. (2010). *秦汉时期祭天制度研究* [A study of the Offering Sacrifices to the Heaven in the Qin and Han Dynasties]. (Master's thesis, Northwest Normal University).

Wang, N. (1991). *汉字与文化* [Chinese Characters and Culture]. *Journal of Beijing Normal University (Social Science)*, (6), 78–82.

Wang, N. (2016a). *汉字构形学导论* [Hanzi Gouxingxue Daolun]. Beijing: The Commercial Press.

Wang, N. (2016b). 浅析汉字规范化与汉字的发展 [Qianxi Hanzi guifanhua yu Hanzi de fazhan]. *Journal of Language and Literature Studies*, (2), 37–38.

Wang, X. and Xu, X. (2014). (诗经·周颂) 中反映的祭祀文化 [(shijing.Zhou song) zhong fanyin de jisi wenhua]. *Journal of Changchun Education Institute*, (30), 12–26.

Xu, S. (1963). *说文解字* [Shuo wen jie zi]. Beijing: Zhonghua book company.

Xu, W., and Pei, B. (2021). 秦祭祀文化探研 [Qin jisi wenhua tanyan]. *Qin Han yanjiu congshu*, (15), 146–157.

Yan, Y. (2014). (诗经) 中孝思想对汉民族祭祀文化发展的影响研究 [(shijing) zhong xiao sixiang dui Han minzu jisi wenhua fazhan de yingxiang yanjiu]. *Journal of Hubei Minzu University (Philosophy and Social Sciences)*, 32(4), 15–47.

- Yu, C. (2009). *古文字示部字研究* [Gu wenzi "shi" bu yanjiu]. (Master's thesis, Fujian Normal University).
- Zhang, L. and Ma, X. (2008). 中国古代祭祀文化漫谈 [Zhongguo gudai jisi wenhua mantan]. *Baike zhishi*, (43), 45-47.
- Zhang, Q. (2013). *(说文解字) 中与祭祀文化相关的汉字研究* [The Study of Chinese Characters Related to Sacrificial Culture in Shuo wen jie zi]. (Master's thesis, Shanxi University).
- Zhang, Q. (2020). *(诗经) 中的祭祀文化研究* [(shijing) zhong de jisi wenhua yanjiu. *Modern Business Trade Industry*, (18), 206-207.
- Zhang, Y. (2016). *(周礼) 天子宗庙祭祀研究* [A Study on the Son of Heaven Sacrifice at Ancestral Temple in Zhouli]. (Doctoral dissertation, Jilin University).
- Zhang, Y. (2019). *夏商周祭祀遗存研究* [The Research for Scarifice Remains in Xia, Shang and Zhou Dynasties]. (Doctoral dissertation, Northwest University).

